

Datum: Rijeka, 10. srpnja 2025.

Kolegij: Palijativna zdravstvena skrb

Voditelj: doc.dr.sc. Jadranka Pavić; Predavač: Vesna Grubješić, univ.mag.med.techn.

e-mail voditelja: vesna.grubjesic@fzsri.unir.hr

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo izvanredni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2025./2026.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Palijativna zdravstvena skrb:

je obvezni kolegij na trećoj godini Prijediplomskog studija sestrinstva (2 ECTS). Sastoji se od 15 sati predavanja i 15 sati vježbi u DZ PGŽ-Rijeka, KBC Rijeka, Hospicij " Marije Krucifiksa Kozulić" Rijeka.

Velika smrtnost od progresivnih neizlječivih bolesti s kratkim vijekom preživljavanja, a nerijetko i dugogodišnje bolovanje od kroničnih bolesti iziskuje da se osobi pomogne, olakša patnja i poveća kvaliteta života do smrti bolesnika. Pri tom je neizmjereno važno poštovati sustav vrijednosti osoba, njihovo iskustvo i želju da sudjeluju u donošenju odluka. Palijativna skrb usmjerena je na kontrolu boli i simptoma, podršci obitelji i davateljima skrbi te koordiniranju potrebnih zdravstvenih usluga u krajnjem dijelu progresivne neizlječive bolesti.

Nezamjenjiva je uloga medicinske sestre i tehničara kao člana interdisciplinarnog tima koji će svojim znanjem, komunikacijskim vještinama, empatijom i senzibilitetom za ljudske i kulturalne vrijednosti pravilno planirati i anticipirati zdravstvene usluge, pomoć i podršku za bolesnika i njegovu obitelj.

Nakon odslušanog kolegija i položenog ispita studenti će :

- primijeniti znanje, vještine i stavove u skrbi za pacijente oboljele od neizlječivih bolesti, osobe na kraju života i njihove obitelji na svim razinama zdravstvene zaštite s naglaskom na povećanje razine kvalitete njihova života.

Popis obvezne ispitne literature:

1. Palijativna zdravstvena njega-nastavni tekstovi
2. "Nurse to Nurse Palliative Care (expert Interventions)", M.L.Campbell , 2009
3. "Palliative Care Nursing Principles and Evidence for Practice" S.Payne,J.Seymour and C.Ingleton2008.
4. "Priručnik za volontere u hospicijskim posjetama"- HUPH-2012.
5. Strateški plan razvoja palijativne skrbi u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014.-2016.
6. Bijela knjiga o standardima i normativima za hospicijsku i palijativnu skrb
7. Potporno i palijativno liječenje onkoloških bolesnika , M. Šamija , D. Nemet i sur. , Medicinska naklada , 2010.

Popis dopunske literature:

1. Palliative Care : An Intergrated Approach , J.Buckley , 2008,
2. " Razgovori s umirućima " Elisabeth Kubler - Ross.2007
3. Osnovne kompetencije u palijativnoj skrbi: Evropska bijela knjiga o obrazovanju u području palijativne skrbi
4. Praška povelja: apel vladama da omoguće smanjenje patnje i osiguraju palijativnu skrb kao ljudsko pravo
Palijativa u pedijatriji
5. SIOPE Evropski standardi skrbi za djecu s malignom bolešću
6. IMPaCCT: standardi za pedijatrijsku palijativnu skrb u Europi
7. Povelja EACH o pravima djeteta u bolnici
8. Jušić A i sur.: Bioetika u teoriji i praksi, Nakladni zavod Globus Brkljačić M., Šamija M., Belev B., Strnad M., Čengić, T. Palijativna medicina. Rijeka: Markulin d.o.o., Sveučilište u Rijeci, Zaklada Onkologija, 2013.
9. Suvremene spoznaje iz palijativne. Braš M., Đorđević V., Zagreb: Medicinska naklada; 2006.
10. Palijativna zdravstvena njega. Ljubičić M., Naklada Slap; 2020. Zagreb

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

- P1. Palijativna zdravstvena skrb-kompetencije , povijest, definicije, pojmovi (SPICT alat)
Organizacijski modeli palijativne skrbi
 - P2. Uloga medicinske sestre u palijativnoj skrbi
 - P3. Pomoć pri zadovoljavanju osnovnih ljudskih potreba umirućih bolesnika i njihovih obitelji.
 - P4. Postupci rješavanja i ublažavanja neugodnih simptoma i patnje bolesnika.
 - P5. Kliničke smjernice za palijativnu skrb (priopćavanje loše vijesti ,uključivanje pacijenta u PZS, supkutanu infuziju, za uzaludne postupke)
 - P6. Autonomija i dostojanstvo bolesnika, Sustav vrijednosti i vjerovanja
 - P7. Odnos medicinska sestra-bolesnik, medicinska sestra-obitelj.
 - P8. Komunikacija s umirućim bolesnikom i njegovom obitelji.
 - P9. Interdisciplinarni tim i komunikacija unutar interdisciplinarnog tima.
 - P10. Podrška obitelji tijekom bolesti i žalovanja
 - P11. Etička pitanja u palijativnoj njezi, eutanazija, ortotanazija i distanazija.
 - P12. Volonteri u palijativnoj skrbi i medicini.
 - P13. Hitna stanja u palijativnoj medicini
 - P14. Pristup boli u palijativnoj medicini, management boli u terminalnoj fazi.
 - P15. Zdravstvena njega bolesnika u terminalnoj fazi
 - P16. Pedijatrijska palijativna skrb
 - P17. Sindrom sagorijevanja
- Nakon odslušanih predavanja, samostalnog učenja i položenog ispita studenti će bit sposoban:**
- primijeniti ključne komponente palijativne skrbi u okruženju u kojem se pacijenti i njihove obitelji nalaze
 - objasniti filozofiju i načela palijativne zdravstvene njege
 - navesti organizacijske oblike i razine palijativne skrbi
 - identificirati osnovna obilježja palijativne njege u bolnici, hospiciju i zajednici
 - procijeniti potrebe, planirati, provoditi i evaluirati palijativnu zdravstvenu njegu

- primijeniti postupke rješavanja i ublažavanja simptoma i patnje bolesnika
- organizirati profesionalnu, socijalnu i duhovnu podršku bolesniku i njegovoj obitelji
- komentirati etička pitanja u palijativnoj njezi
- primijeniti znanje, vještine i stavove u skrbi za pacijente oboljele od neizlječivih bolesti, osobe na kraju života i njihove obitelji na svim razinama zdravstvene zaštite s naglaskom na povećanje razine kvalitete njihova života i života njihovih obitelji

ISHODI

- kritički prosuđivati etička pitanja u palijativnoj skrbi i palijativnoj zdravstvenoj njezi
- komentirati etička pitanja u palijativnoj njezi;
- primijeniti znanje, vještine i stavove u skrbi za pacijente oboljele od neizlječivih bolesti, osobe na kraju života i njihove obitelji na svim razinama zdravstvene zaštite s naglaskom na povećanje razine kvalitete njihova života

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Primijeniti ključne komponente palijativne skrbi u okruženju u kojem se pacijent nalazi
Funkcionalna procjena i percepcija zdravlja, korištenja lijekova, higijenskih navika, pokretljivosti, samostalnosti u ASŽ
Procjena tjelesnog stanja, kože, sluznica i lokomotornog sustava
Procjena boli kvalitativno i kvantitativno
Prepoznavanje i kontrola neugodnih simptoma kod pacijenta (respiratorni, gastrointestinalni, neurološki...)
Zbrinjavanje bolesnika u terminalnoj fazi bolesti
Prepoznavanje znakova i simptoma koji označavaju približavanje smrti
Primjena ordinirane terapije
Edukacija pacijenta, članova obitelji, volontera
Podržavanje, informiranje i vođenje obitelji u fazi žalovanja
Udovoljavanje pacijentovim psihološkim, socijalnim i duhovnim potrebama
Procjena potreba za nastavak zdravstvene njege, preporuka postupaka te vrednovanje putem sestrinske dokumentacije
Ishodi:
- procijeniti potrebe, planirati, provoditi i evaluirati zdravstvenu njegu u zadnjem stadiju života tijekom boravka u bolnici, hospiciju i kući
- pružati podršku obitelji tijekom bolesti i žalovanja

Obveze studenata:

Studenti su obvezni prisustvovati nastavi, aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave te pohađati vježbe predviđene nastavnim planom i programom kolegija i položiti pismeni ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:

Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018.

Nazočnost na predavanjima i vježbama je obvezna, a student može izostati s 30% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga što opravdava liječničkom ispričnicom. Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s više od 30% nastave ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit.

Student je obavezan pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti voditelja predmeta. Izostanak s vježbi dozvoljen je isključivo zbog zdravstvenih razloga što se opravdava liječničkom ispričnicom, a nadoknada vježbi je obvezna bez obzira da li se radi o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta. U koliko vježbe nisu odrađene 100% planirane satnice student će biti ocijenjen ocjenom nedovoljan (1) i gubi mogućnost izlaska na završni ispit do odrade vježbi u cijelosti.

Rad studenata vrednovat će se na završnom ispitu na kojem student može ostvariti 100 ocjenskih bodova. Ispitni prag na završnom ispitu ne može biti manji od 60 % uspješno riješenih ispitnih pitanja.

Ocjenjivanje studenata izvodi se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (1-5). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se apsolutnom raspodjelom, te prema stručnim kriterijima ocjenjivanja.

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroj svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

- A = 90 - 100% ocjenskih bodova
- B = 75 - 89,9%
- C = 60 - 74,9%
- D = 50 - 59,9%
- F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

- A = izvrstan (5)
- B = vrlo dobar (4)
- C = dobar (3)
- D = dovoljan (2)
- F = nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Nije predviđeno

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost od dogovorenog javiti na kontakt e- mail voditelja kolegija te u dogovoru s voditeljem nadoknaditi izostanak (kroz seminarski rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl.), ometanje nastave na bilo koji način.

Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/vježbama koristiti će se potpisne liste

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
18.05.2026.	FZSRI Z 6 (14 – 19)		Vesna Grubješić (6 P)
19.05.2026.	FZSRI Z 6 (14 – 19)		Vesna Grubješić (6 P)
20.05.2026.	FZSRI Z 6 (14 – 19)	FZSRI	Vesna Grubješić (3P i 3 V) Rozmari Tusić (3V)
21.05.2026.		KBC RI Hospicij Hospicij DZPGŽ KBC RI	Mentori: (svaki po 5 h) Anđa Letić Vesna Jerbić Zvonimir Valedić Rozmari Tusić Vesna Grubješić
22.05.2026.		KBC RI Hospicij Hospicij DZPGŽ KBC RI	Mentori: (svaki po 5 h) Anđa Letić Vesna Jerbić Zvonimir Valedić Rozmari Tusić Vesna Grubješić

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Definicije i osnovni pojmovi u palijativnoj skrbi (SPICT alat)	1	FZSRI Z 6
	Organizacijski modeli u PZS i uloga medicinske sestre u PZS	1	„
P2	Interdisciplinarni tim i komunikacija unutar interdisciplinarnog tima, volonteri u PZ	1	„
P3	Postupci rješavanja i ublažavanja neugodnih simptoma i patnje bolesnika	2	„
P4	Pomoć pri zadovoljavanju osnovnih ljudskih potreba umirućih bolesnika i njihovih obitelji Podrška obitelji tijekom bolesti i žalovanja	1	„
P5	Kliničke smjernice za palijativnu skrb (priopćavanje loše vijesti ,uključivanje pacijenta u PZS, smjernice za supkutanu infuziju, smjernice za uzaludne postupke)	1	„
P6	Autonomija i dostojanstvo bolesnika, sustav vrijednosti i vjerovanja, etička pitanja u palijativnoj njezi, eutanazija, ortotanazija i distanazija	2	„
P7	Odnos medicinska sestra-bolesnik, medicinska sestra-obitelj Komunikacija s umirućim bolesnikom i njegovom obitelji	2	„
P8	Hitna stanja u palijativnoj medicini	1	„
P9	Pristup boli u palijativnoj medicini, management boli u terminalnoj fazi	1	„
P10	Zdravstvena njega bolesnika u terminalnoj fazi	1	„
P11	Pedijatrijska palijativna skrb	1	„
	Ukupan broj sati predavanja	15	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Primijeniti ključne komponente palijativne skrbi u okruženju u kojem se pacijent nalazi Primjena ordinirane terapije	2	HOSPICIJ RI
V2	Funkcionalna procjena i percepcija zdravlja, korištenja lijekova, higijenskih navika, pokretljivosti, samostalnosti u ASŽ	2	KBC RI
V3	Procjena tjelesnog stanja, kože, sluznica i lokomotornog sustava	2	DZPGŽ
V4	Procjena boli kvalitativno i kvantitativno.. Prepoznavanje i kontrola neugodnih simptoma kod pacijenta(respiratorne, gastrointestinalne, neurološke..) Primjena ordinirane terapije	2	FZSRI
V5	Zbrinjavanje bolesnika u terminalnoj fazi bolesti	2	„
V6	Prepoznavanje znakova i simptoma koji označavaju približavanje smrti	2	„
V7	Edukacija pacijenata, članova obitelji, volontera Podržavanje, informiranje, i vođenje obitelji u fazi žalovanja Udovoljavanje pacijentovim psihološkim, socijalnim i duhovnim potrebama	2	„
V8	Procjena potreba za nastavak zdravstvene njege, preporuka postupaka te vrednovanje putem sestrinske dokumentacije	1	„
	Ukupan broj sati vježbi	15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	03.06.2026.
2.	17.06.2026.
3.	08.07.2026.
4.	04.09.2026.